

โครงการการศึกษาความรอบรู้เฉพาะเรื่อง (Senior Project)

เรื่อง

เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา

พรีญา อัมภาไพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

ปีการศึกษา 2565

พินญา อำภาไพ 2565 : โครงการการศึกษาความรอบรู้เฉพาะเรื่อง

เรื่อง เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.นพวรรณ คณิงชัยกุล

ผู้เชี่ยวชาญ : นายเสกสรร อำภาไพ

ผู้ปกครอง : นางพิชาริณี อำภาไพ

บทคัดย่อ

โครงการศึกษาความรอบรู้เฉพาะเรื่อง เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพผู้พิพากษา และเพื่อศึกษาแนวทางในการเตรียมตัวเพื่อสอบเป็นผู้พิพากษา ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา สำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 150 คน ใช้แบบสอบถามออนไลน์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ที่ 2.51-3.00 และสนใจเรียนวิชาสังคมศึกษามากที่สุด จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุด ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ปริญญาโท เข้ารับราชการเป็นผู้พิพากษามาแล้ว 11-15 ปี โดยมีตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหรือเทียบเท่า ในส่วนของเส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษานั้น ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตั้งใจจะประกอบอาชีพผู้พิพากษาหลังจากจบปริญญาตรี/โทมากที่สุด โดยเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ในช่วงก่อนสอบเป็นผู้พิพากษา จะประกอบอาชีพนิติกรมาก่อน และได้ใช้เวลา 1-2 ปีในการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนพิเศษเพื่อสอบเป็นผู้พิพากษาเพิ่มเติม จะใช้การอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบโดยแนะนำหนังสือจूरิส (Jurisprudence) ในการเตรียมตัวสอบ และส่วนใหญ่จะสอบผ่านตั้งแต่ครั้งแรก โดยสามารถสอบเป็นผู้พิพากษาได้เมื่อมีอายุอยู่ในช่วง 25-30 ปี รวมถึงมีความคิดเห็นว่าการสอบในสนามจิวมีโอกาสสอบเป็นผู้พิพากษาได้มากที่สุด ในส่วนความคิดเห็นเมื่อได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษานั้น ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการดำเนินชีวิตได้เปลี่ยนแปลงไป หลังได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา โดยเห็นว่าข้อดีของการเป็นผู้พิพากษา คือ เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีเกียรติ ส่วนข้อจำกัด คือ มีความเครียดและความกดดันสะสม โดยคุณสมบัติและคุณลักษณะผู้พิพากษาที่ดี คือ การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งผู้พิพากษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่ออาชีพผู้พิพากษามากที่สุด

สารบัญ

	หน้า
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	2
นิยามคำศัพท์	2
แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	3
ข้อมูลทั่วไปของผู้พิพากษา	3
การคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา	7
ข้อมูลเกี่ยวกับศาล	9
วิธีการศึกษา	11
ประชากร	11
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	11
การเก็บรวบรวมข้อมูล	12
การวิเคราะห์ข้อมูล	12
ผลการศึกษา	13
สะท้อนความคิด	26
สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษา	26
ปัญหาอุปสรรค	27
แนวทางการแก้ไขปัญหา หรืออุปสรรค	28
ข้อเสนอแนะ	28
บรรณานุกรม	29
ภาคผนวก	30

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 บัญชีอัตราเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการ	5
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	13
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ	13
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	13
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถาบันที่จบการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต	14
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่รับราชการ เป็นผู้พิพากษา	14
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน	15
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามแผนการเรียนในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย	15
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิชาที่ชอบหรือสนใจใน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	16
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของการเรียนพิเศษวิชาหลักเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	16
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อจบ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	17
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นในเรื่อง สถาบันที่จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิตที่มีผลต่อการสอบเป็นผู้พิพากษา	17
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงเวลาที่ดีสนใจ จะประกอบอาชีพผู้พิพากษา	18
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของเหตุผลในการสอบเป็นผู้พิพากษา	18
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพที่ได้ประกอบมาก่อน ที่จะประกอบอาชีพผู้พิพากษา	19
ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ ผ่านเนติบัณฑิต	19

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา	20
ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลการเรียนรู้พิเศษเพิ่มเติมสำหรับการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา	20
ตารางที่ 4.18 หนังสือ หรือสถาบันสอนพิเศษที่แนะนำให้แก่ผู้ที่สนใจสอบเป็นผู้พิพากษา	20
ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนครั้งในการสอบเป็นผู้พิพากษา	21
ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุขณะสอบเป็นผู้พิพากษาได้	21
ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสนามที่สามารถสอบเป็นผู้พิพากษาได้	22
ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นในเรื่องประเภทของสนามสอบที่มีผลต่อความสามารถในการสอบเป็นผู้พิพากษา	22
ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นในเรื่องของลักษณะการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปหลังได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา	23
ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพผู้พิพากษาหลังจากที่ได้ประกอบอาชีพเมื่อเทียบกับในตอนต้น	23
ตารางที่ 4.25 ข้อดีของการประกอบอาชีพผู้พิพากษา	23
ตารางที่ 4.26 ข้อจำกัดของอาชีพผู้พิพากษา	24
ตารางที่ 4.27 คุณสมบัติของผู้พิพากษาที่ดี	24
ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความพึงพอใจต่ออาชีพผู้พิพากษา	25

ส่วนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในสังคมประกอบไปด้วยคนจำนวนมากที่มีความแตกต่างกันมาอาศัยอยู่ร่วมกัน ดังนั้นย่อมมีความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในสังคม เพื่อให้สังคมมีความสงบสุข จึงจำเป็นต้องมีกฎหมาย ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของแต่ละสังคม เมื่อมีกฎหมายย่อมมีทั้งผู้ที่ปฏิบัติตาม และผู้ที่ละเมิดกฎหมาย เพื่อให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์ จึงต้องมีการนำข้อโต้แย้ง หรือข้อพิพาท ขึ้นสู่ศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 188 บัญญัติให้การพิพากษาพิจารณาคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง (รัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, 2560: ออนไลน์) ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ผู้พิพากษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรม โดยจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินและพิพากษาคดีความตามหลักกฎหมาย

เนื่องจากในปัจจุบันสังคมมีปัญหาความขัดแย้งที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทำให้มีข้อพิพาทที่นำขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลเพิ่มมากขึ้น โดยจากสถิติคดีศาลทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณารวมทั้งสิ้น 1,779,743 คดี โดยแบ่งเป็นคดีที่พิพากษาเสร็จไปแล้ว 1,541,225 คดี และคดีที่อยู่ระหว่างพิจารณาคดี 238,518 คดี (รายงานสถิติคดีศาลยุติธรรม ประจำปี 2563, ม.ป.ป : ออนไลน์) ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณากับข้อมูลอัตราค่าล้างชำระการตุลาการศาลยุติธรรมของปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 5,137 คน (รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563, ม.ป.ป. : ออนไลน์) จะพบว่าอัตราส่วนของจำนวนผู้พิพากษาต่อปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดีเป็นอัตราส่วน 1 : 346 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีปริมาณคดีในอัตราสูง และเป็นงานที่ต้องอาศัยการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน จึงจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนของผู้พิพากษา ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนอรรถคดีที่ขึ้นสู่ศาล เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างเป็นธรรม และมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

โดยจะเห็นได้ว่าอาชีพผู้พิพากษา นอกจากจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาความสงบสุขของสังคมภายใต้กฎหมายร่วมกันแล้ว ปัจจุบันอาชีพผู้พิพากษายังคงมีจำนวนความต้องการรับสมัครให้ผู้ที่มีความสมบัติเข้าดำรงตำแหน่งอยู่ในอัตราสูง ประกอบกับเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีรายได้ที่มั่นคง และได้ช่วยเหลือสังคม ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้มีการศึกษาข้อมูลและความคิดเห็นในการประกอบอาชีพของผู้ที่ได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษามากนัก เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องความเป็นอิสระและความเป็นกลาง เป็นเงื่อนไขสำคัญในการค้นหาข้อมูลเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของผู้พิพากษา

ผู้ศึกษาจึงได้มีแนวคิดในการศึกษาเส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษาในประเด็นเรื่องของคุณสมบัติ และคุณลักษณะ รวมถึงเตรียมตัวในการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาของผู้ประกอบอาชีพผู้พิพากษา ตลอดจนลักษณะการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจได้รับทราบข้อมูลพื้นฐานสาขาวิชาชีพผู้พิพากษา เพื่อประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจในการประกอบอาชีพ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพผู้พิพากษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการเตรียมตัวเพื่อสอบเป็นผู้พิพากษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพผู้พิพากษา
2. เป็นแนวทางในการเตรียมตัวสำหรับผู้สนใจประกอบอาชีพผู้พิพากษา

ขอบเขตการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะเรื่องคุณสมบัติและคุณลักษณะของการเป็นผู้พิพากษา การเตรียมตัวสอบ และลักษณะการปฏิบัติงานเท่านั้น
2. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา สำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 150 ท่าน โดยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม 2565

นิยามคำศัพท์

ผู้พิพากษา หมายถึง ข้าราชการตุลาการผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษา อรรถคดีต่างๆ

ส่วนที่ 2

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

โครงการการศึกษาความรอบรู้เฉพาะเรื่อง เรื่อง เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้พิพากษา
2. การคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา
3. ข้อมูลเกี่ยวกับศาลยุติธรรม

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้พิพากษา

1.1 ลักษณะงานที่ทำ

ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเว็บไซต์ ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม, 2561: ออนไลน์ ซึ่งกล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำไว้ดังนี้

- ตรวจสอบค่าความชั่งยื่นต่อศาล เพื่อส่งรับหรือไม่รับหรือให้ทำใหม่หรือให้แก้ไขเพิ่มเติม
- ควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี ออกข้อกำหนดเพื่อรักษาความเรียบร้อยในบริเวณศาล และเพื่อให้กระบวนการพิจารณาดำเนินไปโดยเที่ยงธรรม และรวดเร็ว ออกหมายเรียก ออกหมายอาญา ออกหมายสั่งให้คนมาจากหรือไปยังจังหวัดอื่น
- ไต่สวน วินิจฉัยชี้ขาดคำร้องหรือคำขอไต่สวนมูลฟ้องในคดีอาญา ไต่สวนการชันสูตรพลิกศพ ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้น โดยการกระทำของเจ้าพนักงาน
- พิจารณาคดี และควบคุมการนำสืบพยานหลักฐานของคู่ความ ตรวจสอบบุคคล วัตถุ สถานที่ หรือตั้งผู้เชี่ยวชาญใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยชี้ขาดพยานหลักฐานทั้งปวง
- พิพากษาชี้ขาดตัดสินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา โดยยุติธรรมตามกฎหมาย รวมถึงการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษา

1.2 สภาพการจ้างงาน

ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเว็บไซต์ ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม, 2561: ออนไลน์ ซึ่งกล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจ้างงานไว้ดังนี้

ผู้สอบผ่านการคัดเลือก จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตุลาการ โดยจะได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในศาลยุติธรรม หรือสำนักงานศาลยุติธรรม และได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์สำหรับข้าราชการ เช่น การรักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน แต่ผู้พิพากษาจะสามารถปฏิบัติงานได้จนถึงอายุ 70 ปี ต่างจากข้าราชการพลเรือนทั่วไป ที่จะปฏิบัติงานได้จนถึงอายุ 60 ปี

1.3 ประเภทของผู้พิพากษา

ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเว็บไซต์ ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม, 2561: ออนไลน์ ซึ่งกล่าวถึงข้อมูลประเภทของผู้พิพากษาไว้ดังนี้

- **ผู้พิพากษา** เป็นผู้ที่ต้องผ่านการคัดเลือกโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง นอกจากนี้จะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ เช่น มีสัญชาติไทยโดยการเกิด อายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ เป็นเนติบัณฑิตไทย มีประสบการณ์ทำงานด้านกฎหมายไม่ต่ำกว่า 2 ปี ผู้สมัครจะต้องผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่าตามระเบียบที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) กำหนด เมื่อผ่านการสอบคัดเลือกแล้วจะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาเข้ารับการอบรมเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาอย่างน้อย 1 ปี ผู้ที่ผ่านการอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมจะได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาประจำศาลเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี แล้วจึงได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น โดยก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาทุกคนต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์

- **ผู้พิพากษาอาวุโส** ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. 2542 เมื่อผู้พิพากษามีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปีและผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ โดยได้รับการอนุมัติจาก ก.ต. และได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีในศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ หรือศาลชั้นต้น จนกระทั่งมีอายุครบ 70 ปีบริบูรณ์ ผู้พิพากษาอาวุโสไม่มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในทางบริหารได้ เช่น ไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

- **ผู้พิพากษาสมทบ** คือ บุคคลภายนอกที่ได้รับเลือกเป็นพิเศษให้เข้าปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับผู้พิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน หรือศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เพื่อให้มีบุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาและพิพากษาคดีกับผู้พิพากษา มีความแตกต่างจากผู้พิพากษา คือ ไม่ใช่ตำแหน่งประจำ

- **ตะเตะยุติธรรม** คือ ผู้ที่มีความชำนาญในกฎหมายอิสลาม โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลาและสตูล พ.ศ.2489 บัญญัติให้สามารถนำกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกมาใช้แทนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในการพิจารณาคดีครอบครัวและมรดกของอิสลามศาสนิกในศาลชั้นต้นในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ซึ่งอิสลามศาสนิก เป็นทั้งโจทก์ จำเลย หรือเป็นผู้เสนอคำขอในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท ในกรณีเช่นนี้ผู้พิพากษาและตะเตะยุติธรรม จะนั่งพิจารณาคดีร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายอิสลาม

ดะโต๊ะยุติธรรมจะต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 30 ปี เข้าใจภาษาไทยในระดับที่กำหนดไว้ และมีความรู้เกี่ยวกับหลักศาสนาและกฎหมายอิสลาม

ทั้งนี้ คำว่า “ผู้พิพากษา” นั้นจะใช้กับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมเท่านั้น ส่วนของศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญจะใช้คำว่า “ตุลาการ” ซึ่งตุลาการในที่นี้เป็นความหมายอย่างแคบ คือหมายถึง “ผู้พิพากษา” ของสองศาลนี้เท่านั้น อนึ่ง ทั้งผู้พิพากษาและตุลาการนั้น จะพิจารณาพิพากษาคดีภายใต้พระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์เหมือนกัน (นายกกล้า สมุทวณิช, 2547: ออนไลน์)

1.4 ตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของผู้พิพากษา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2561 ได้กำหนดตำแหน่ง และอัตราเงินเดือน รวมถึงเงินประจำตำแหน่งของผู้พิพากษา ดังนี้

ตารางที่ 2.1 บัญชีอัตราเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการ

ชั้นศาล	ชั้น	ตำแหน่ง	เงินเดือน (บาท)	เงินประจำตำแหน่ง (บาท)
ศาลฎีกา	5	ประธานศาลฎีกา	83,090	55,000
	4	รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา	81,920	50,000
ศาลอุทธรณ์		ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค	80,540	42,500
	3	รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค	76,800	41,500
ศาลชั้นต้น		อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	74,360	30,000
	2	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	58,370 53,200 45,890 41,410 37,110	23,300
	1	ผู้พิพากษาประจำศาล	34,210 32,080 30,000	20,000

ที่มา : ปรับปรุงจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2561

2. การคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา

ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเว็บไซต์ iLaw, 2564: ออนไลน์ ซึ่งกล่าวถึงข้อมูลการคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาไว้ดังนี้

การก้าวเข้าสู่ตำแหน่งผู้พิพากษาในประเทศไทยเริ่มต้นจากการสอบบรรจุราชการเข้าเป็น “ผู้ช่วยผู้พิพากษา” เพื่อฝึกหัดก่อนการไปปฏิบัติหน้าที่แบบเต็มตัว โดยมีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ.2543 (พ.ร.บ.ตุลาการศาลยุติธรรมฯ) เป็นหลักเกณฑ์กลาง และมีระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) ว่าด้วยการสมัคร การสอบคัดเลือก และการทดสอบความรู้ เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา พ.ศ.2558 (ระเบียบการสอบฯ) และระเบียบ ก.ต.ว่าด้วยการสมัครการสอบคัดเลือก และการทดสอบความรู้ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 กำหนดคุณสมบัติและรายละเอียดของผู้ที่จะสอบเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา โดยผู้เข้าสอบต้องมีคุณสมบัติตามที่ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 26 กำหนด

2.1 คุณสมบัติผู้ที่จะสอบเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา

พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 26 กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะสอบเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาไว้ดังนี้

- 1) เป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- 2) ผู้ที่สอบคัดเลือกหรือทดสอบความรู้ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ แต่ถ้าเป็นกรณีเข้ารับการคัดเลือกพิเศษ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีบริบูรณ์
- 3) เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 4) เป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- 5) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- 6) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
- 7) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 8) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
- 9) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 10) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนกึ่งจจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคที่ระบุมไว้ในระเบียบของ ก.ต.
- 11) เป็นผู้ที่ผ่านการตรวจร่างกายและจิตใจโดยคณะกรรมการแพทย์

2.2 การสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา แบ่งออกเป็น 3 สนาม ได้แก่

1) **สนามใหญ่** โดย พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 27 กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครสอบสนามใหญ่ ดังนี้

- ต้องเป็นนิติศาสตร์บัณฑิต คือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสอบไล่ได้ปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ ซึ่งเทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

- สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

- ประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย เช่น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือพนักงานคุมประพฤติของศาลยุติธรรม พนักงานอัยการ ทนายความ หรืออาชีพอื่นที่เกี่ยวกับกฎหมาย ตามที่ ก.ต.กำหนด เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี

2) **สนามเล็ก** โดยจะต้องมีคุณสมบัติในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- สอบไล่ได้ปริญญาโททางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) รับรอง และได้ประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (ค)

- เป็นนิติศาสตร์บัณฑิตชั้นเกียรตินิยม และได้ประกอบวิชาชีพเป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี ตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (ง)

- เป็นนิติศาสตร์บัณฑิตและเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมที่ได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายในตำแหน่งตามที่ ก.ต.กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกปี และเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมรับรองว่า มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถดีและมีความประพฤติดีเป็นที่ไว้วางใจว่าจะปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการได้ ตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (จ)

- สอบไล่ได้ปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขาวิชาอื่นๆ ที่ ก.ต.กำหนด ตามระเบียบว่าด้วยการสมัคร การสอบคัดเลือก และการทดสอบความรู้ฯ ที่ได้กำหนดไว้หลายสาขาวิชา โดยมีทั้งสาขาวิชาในกลุ่มคณะสายวิทยาศาสตร์ เช่น แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ และสาขาวิชาในกลุ่มสายสังคมศาสตร์ คือ สาขาบัญชี และต้องเป็นเป็นนิติศาสตร์บัณฑิต ซึ่งได้ประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมาย หรือได้ประกอบวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาข้างต้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี ตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (ฉ)

- สอบไล่ได้ปริญญาตรีในสาขาประเภทเดียวกันกับกรณีข้างต้นตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (ฉ) และได้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี จนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพนั้น และเป็นนิติศาสตร์บัณฑิต ตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (ซ) กรณีนี้เป็นกรณีที่เป็นผู้จบสาขาวิชาในกลุ่มเดียวกับกรณีตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (ฉ) แต่มีคุณสมบัติ

ต่ำกว่า คือ ระดับปริญญาตรีเท่านั้น จึงกำหนดระยะเวลาประกอบวิชาชีพยาวถึง 10 ปี และต้องจบปริญญาตรีด้านนิติศาสตร์ด้วย หรืออาจอธิบายได้ว่าผู้ที่สอบในกรณีนี้อย่างน้อยต้องจบปริญญาตรีสองใบ สาขานิติศาสตร์ และสาขาอื่นตามที่ ก.ต.กำหนด

3) สนามจิว โดยจะต้องมีคุณสมบัติในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- มีคุณสมบัติตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (ก) คือ สอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ โดยมีหลักสูตรเดียวไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งเทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือสอบไล่ได้ปริญญาเอกทางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่ง ก.ต. รับรอง

- มีคุณสมบัติตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม มาตรา 28 (2) (ข) คือ สอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ โดยมีหลักสูตรเดียวไม่น้อยกว่าสองปี หรือหลายหลักสูตรรวมกันไม่น้อยกว่าสองปี ซึ่งเทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

3. ข้อมูลเกี่ยวกับศาล

3.1 ความหมายของศาล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560: หมวด 10, ศาล กล่าวว่า ศาล คือ สถาบันที่ใช้อำนาจตุลาการในการพิจารณาพิพากษาชี้ขาดข้อพิพาทหรืออรรถคดีตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติ อำนาจตุลาการ เป็นอำนาจอิสระ ไม่ขึ้นกับฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กำหนดให้ศาลเป็นองค์กรพิจารณาพิพากษาอรรถคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลเป็นเสมือนพระบรมราชโองการของพระมหากษัตริย์ การออกนั่งบัลลังก์ของคณะตุลาการให้ถือเสมือนว่า กระทำในนามของพระองค์ ข้อพิพาท หรืออรรถคดีที่นำมาสู่ศาลมีหลายประเภท รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติให้มีศาลหลายประเภทสำหรับพิจารณาพิพากษา วินิจฉัยโดยเฉพาะ

3.2 ประเภทของศาล สามารถแบ่งศาลของประเทศไทยเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- 1) ศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่วินิจฉัยประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ
- 2) ศาลยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาพิพากษาทั้งปวง โดยเฉพาะคดีแพ่งและคดีอาญา เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอื่น (เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง) ศาลยุติธรรมจึงเป็นศาลที่เกี่ยวข้องระหว่างประชาชนโดยตรง
- 3) ศาลปกครอง มีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างราชการกับเอกชน หรือระหว่างราชการด้วยกันเอง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

4) ศาลทหาร มีหน้าที่พิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีอาญาทหารและคดีที่มีอาญาทหาร และคดีที่มีลักษณะพิเศษทางอาญา เช่น คดีอาญาที่ทหารตกเป็นจำเลยหรือคดีที่เกิดขึ้นในภาวะ สงคราม หรือประกาศกฎอัยการศึก โดยปกติศาลทหารจึงไม่เกี่ยวกับประชาชนทั่วไป

ทั้งนี้ คดีส่วนใหญ่ที่ประชาชนมีความเกี่ยวข้อง จะอยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม ดังนั้นศาลยุติธรรมจึงเป็นศาลหลัก และมีความสำคัญในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

3.3 ประเภทของศาลยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560: หมวด 10 ส่วนที่ 2, ศาลยุติธรรม กล่าวว่า ศาลยุติธรรม จะเป็นศาลที่มีผู้พิพากษา มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่

1) ศาลชั้นต้น คือ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นต้น เช่น ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญา ศาลแพ่ง

2) ศาลอุทธรณ์ คือ ศาลสูงถัดจากศาลชั้นต้น มีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดี ที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น

3) ศาลฎีกา คือ ศาลสูงสุด มีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษา ของศาลอุทธรณ์ มีศาลเดียวในกรุงเทพมหานคร คำพิพากษาของศาลฎีกาถือว่าสิ้นสุดจะฟ้องร้อง ต่อไปอีกไม่ได้ ส่วนการที่ผู้ที่ต้องคำพิพากษาให้ได้รับโทษทางอาญา จะทูลเกล้าฯ ถวายเรื่องต่อ พระมหากษัตริย์ได้ (เรียกว่าทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา) เพื่อรับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานอภัยโทษ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญไม่ใช่การพิพากษาใหม่ และไม่ใช่เป็นการขัดแย้ง กับคำพิพากษาของศาลฎีกา

ส่วนที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณสมบัติ คุณลักษณะ การเตรียมตัวเพื่อสอบ และลักษณะ การปฏิบัติงานของผู้พิพากษา โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้รับจาก การตอบกลับ มาดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้พิพากษา ของสำนักงานศาลยุติธรรม รวมทั้งสิ้น 150 คน ประกอบด้วยตำแหน่ง ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหรือเทียบเท่า, ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือเทียบเท่า ผู้ช่วยผู้พิพากษา และผู้พิพากษาอาวุโส

2. เครื่องมือในการศึกษา

2.1 การศึกษานี้ ใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้สร้างร่าง แบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการศึกษา ซึ่งได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา โครงการ โดยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา โดยได้ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนสอบเป็นผู้พิพากษา
- ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา
- ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเมื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง แบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้ คือ

2.2.1 ศึกษาแนวคิด และเครื่องมือการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร บทความทางวิชาการ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ในการศึกษา

2.2.3 ร่างแบบสอบถามเพื่อขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้ง มีการตรวจ แก้ไข และปรับปรุง

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงจนสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษา ประกอบด้วย

3.1 การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ผ่านระบบออนไลน์ ด้วยไลน์แอฟริเคนั้น ให้แก่กลุ่มผู้พิพากษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เขียนได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการเตรียมตัวก่อนสอบเป็นผู้พิพากษา เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา และความคิดเห็นเมื่อได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 4 ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้เขียนได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล โดยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถาบันที่จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต ระยะเวลาที่เข้ารับราชการเป็นผู้พิพากษา และตำแหน่งปัจจุบัน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	95	63.3
หญิง	55	36.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 และเพศหญิง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
25-34 ปี	8	5.3
35-44 ปี	57	38.1
45-54 ปี	53	35.3
55-64 ปี	32	21.3
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุอยู่ในช่วง 35-44 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมา คือ 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.3 และน้อยที่สุด คือ 25-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	61	40.7
ปริญญาโท	86	57.3
ปริญญาเอก	3	2.0
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จบการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาโท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.3 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.7 และปริญญาเอก น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถาบันที่จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต

สถาบันที่จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	56	37.6
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	50	33.6
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	18	12.1
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	7	4.7
มหาวิทยาลัยอื่นๆ ในประเทศ	19	12.0
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิตจาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 33.6 และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.7

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่รับราชการเป็นผู้พิพากษา

ระยะเวลาที่เข้ารับราชการเป็นผู้พิพากษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	3	2.0
5-10 ปี	22	14.7
11-15 ปี	53	35.3
16-20 ปี	23	15.3
21-25 ปี	21	14.0
มากกว่า 25 ปี	28	18.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เข้ารับราชการเป็นผู้พิพากษามาแล้ว เป็นระยะเวลา 11-15 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมา คือ มากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.7 และน้อยที่สุด คือ น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหรือเทียบเท่า	117	78.0
ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือเทียบเท่า	30	20.0
ผู้ช่วยผู้พิพากษา	2	1.3
ผู้พิพากษาอาวุโส	1	0.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหรือเทียบเท่า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.0 รองลงมา คือ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 20.0 ผู้ช่วยผู้พิพากษา คิดเป็นร้อยละ 1.3 และน้อยที่สุด คือ ผู้พิพากษาอาวุโส คิดเป็นร้อยละ 0.7

ส่วนที่ 2 การเตรียมตัวก่อนสอบเป็นผู้พิพากษา ประกอบด้วย แผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาที่ชอบหรือสนใจในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาที่มีการเรียนพิเศษเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกรดเฉลี่ยสะสม เมื่อจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และความคิดเห็นในเรื่องสถาบันที่จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิตที่มีผลต่อการสอบเป็นผู้พิพากษา

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

แผนการเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แผนการเรียนวิทย์-คณิต	81	54.0
แผนการเรียนศิลป์-คำนวณ	25	16.7
แผนการเรียนศิลป์ภาษา	26	17.3
แผนการเรียนศิลป์-ทั่วไป	8	5.3
แผนการเรียนสายวิชาชีพ	9	6.0
ปวช. การบัญชี	1	0.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวิทย์-คณิต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาคือ แผนการเรียนศิลป์-ภาษา คิดเป็นร้อยละ 17.3 และปวช. การบัญชี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิชาที่ชอบหรือสนใจในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิชาที่ชอบ/สนใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณิตศาสตร์	31	20.7
วิทยาศาสตร์	25	16.7
ภาษาไทย	13	8.7
ภาษาอังกฤษ	27	18.0
สังคมศึกษา	47	31.3
วิชาอื่น ๆ	4	2.6
ไม่สนใจวิชาใดเลย	3	2.0
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความชอบหรือความสนใจในวิชาสังคมศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมาคือ คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 20.7 และน้อยที่สุด คือ ไม่สนใจวิชาใดเลย คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของการเรียนพิเศษวิชาหลักเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)

วิชาที่เรียนเพิ่มเติม	จำนวน (คน)
คณิตศาสตร์	59
วิทยาศาสตร์	43
ภาษาไทย	30
ภาษาอังกฤษ	61
สังคมศึกษา	23
วิชาอื่น ๆ	7
ไม่ได้เรียนพิเศษวิชาใดๆ เลย	57

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้เรียนพิเศษเพิ่มเติมในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายในวิชาภาษาอังกฤษ มากที่สุด จำนวน 61 คน รองลงมา คือ วิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 59 คน และน้อยที่สุด คือ วิชาอื่นๆ จำนวน 7 คน ทั้งนี้มีผู้ที่ไม่ได้เรียนพิเศษวิชาใดๆ เลย จำนวน 57 คน

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เกรดเฉลี่ยสะสม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1.50	3	2.0
1.51 - 2.00	11	7.3
2.01 - 2.50	23	15.3
2.51 - 3.00	39	26.0
3.01 - 3.50	36	24.0
3.51 - 4.00	33	22.0
ไม่สามารถระบุได้	5	3.3
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ที่ 2.51 - 3.00 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมา คือ 3.01 - 3.50 คิดเป็นร้อยละ 24.0 และน้อยที่สุด คือ ต่ำกว่า 1.50 คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นในเรื่องสถาบันที่จบการศึกษานิติศาสตร์บัณฑิตที่มีผลต่อการสอบเป็นผู้พิพากษา

ความคิดเห็นเรื่องสถาบันมีผลต่อการสอบเป็นผู้พิพากษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีผล	62	41.3
ไม่มีผล	88	58.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าสถาบันที่จบการศึกษานิติศาสตร์บัณฑิตนั้น ไม่มีผลต่อการสอบเป็นผู้พิพากษา คิดเป็นร้อยละ 58.7 และร้อยละ 41.3 มีความคิดเห็นว่ามีผล

ส่วนที่ 3 เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา ประกอบด้วย ช่วงเวลาที่ตัดสินใจจะประกอบอาชีพผู้พิพากษา เหตุผลที่เลือกสอบเป็นผู้พิพากษา อาชีพที่ได้ประกอบมาก่อนที่จะประกอบอาชีพผู้พิพากษา ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบผ่านเนติบัณฑิต ระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมตัวเพื่อสอบเป็นผู้พิพากษา ข้อมูลการเรียนพิเศษเพิ่มเติมสำหรับการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสือหรือสถาบันสอนพิเศษสำหรับผู้สนใจสอบเป็นผู้พิพากษา จำนวนครั้งในการสอบเป็นผู้พิพากษา อายุขณะสอบเป็นผู้พิพากษาได้ สอนที่สามารถสอบเป็นผู้พิพากษาได้ และความคิดเห็นในเรื่องสนามสอบที่มีผลต่อความสามารถในการสอบเป็นผู้พิพากษา

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงเวลาที่น่าสนใจจะประกอบอาชีพผู้พิพากษา

ช่วงเวลาที่น่าสนใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ในระดับประถมศึกษา	3	2.0
ในระดับมัธยมศึกษา	23	15.3
ในระดับมหาวิทยาลัย	36	24.0
หลังจากจบปริญญาตรี/ปริญญาโท	52	34.7
หลังจากประกอบอาชีพอื่นแล้ว	36	24.0
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความตั้งใจจะประกอบอาชีพผู้พิพากษา ในช่วงหลังจากจบปริญญาตรี/โท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงมา คือ ในระดับมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 24.0 และน้อยที่สุด ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของเหตุผลในการสอบเป็นผู้พิพากษา (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)

เหตุผลในการสอบผู้พิพากษา	จำนวน (คน)
ตั้งใจประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ	56
เป็นอาชีพที่มีเกียรติ	83
มีรายได้สูง	42
ต้องการทำงานในด้านงานกฎหมาย	64
รักความยุติธรรม	74
มีสวัสดิการที่ดี	29
ได้รับคำแนะนำจากผู้ใกล้ชิดในครอบครัว	58

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีเหตุผลในการสอบเป็นผู้พิพากษา เนื่องจากเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มากที่สุด จำนวน 83 คน รองลงมา คือ รักความยุติธรรม จำนวน 74 คน และน้อยที่สุด คือ มีสวัสดิการที่ดี จำนวน 29 คน

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพที่ได้ประกอบมาก่อนที่จะประกอบอาชีพผู้พิพากษา

อาชีพก่อนเป็นผู้พิพากษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทนายความ	45	30.0
นิติกร	53	35.3
ตำรวจ	7	4.7
อัยการ	3	2.0
อาชีพทางด้านกฎหมายอื่นๆ	25	16.7
อาชีพอื่นที่ไม่ใช่ด้านกฎหมาย	7	4.7
ไม่เคยประกอบอาชีพใดมาก่อน	10	6.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบอาชีพนิติกรมาก่อนที่จะประกอบอาชีพผู้พิพากษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาคือ ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 30.0 และน้อยที่สุด คือ อัยการ คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการสอบผ่านเนติบัณฑิต

ระยะเวลาในการสอบผ่านเนติบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ปี	73	48.7
2 ปี	39	26.0
3 ปี	19	12.7
4 ปี	11	7.3
5 ปีขึ้นไป	8	5.3
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้เวลา 1 ปี ในการสอบผ่านเนติบัณฑิต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมา คือ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.0 และน้อยที่สุด คือ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.3

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา

ระยะเวลาเตรียมตัวสอบผู้พิพากษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 1 ปี	35	23.3
1-2 ปี	54	36.0
2-3 ปี	33	22.0
3 ปีขึ้นไป	28	18.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้เวลา 1-2 ปี ในการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมา คือ ไม่เกิน 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.3 และน้อยที่สุด คือ 3 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 18.7

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลการเรียนรู้พิเศษเพิ่มเติมสำหรับการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา

การเรียนรู้พิเศษเพิ่มเติมเพื่อสอบผู้พิพากษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เรียน	22	14.7
ไม่เรียน	128	85.3
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่ได้มีการเรียนรู้พิเศษเพิ่มเติมสำหรับการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา คิดเป็นร้อยละ 85.3 และร้อยละ 14.7 ได้เรียนรู้พิเศษเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.18 หนังสือ หรือสถาบันสอนพิเศษที่แนะนำให้แก่ผู้ที่สนใจสอบเป็นผู้พิพากษา (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)

หนังสือหรือสถาบันที่แนะนำ	จำนวน (คน)
ตัวบทกฎหมาย	2
คำพิพากษาศาลฎีกา	5
ข้อสอบเก่า	3
หนังสือคำบรรยายกฎหมายของเนติบัณฑิตยสภา	9
หนังสือคำบรรยายกฎหมายของอาจารย์กฎหมาย	6
หนังสือจूरิส (Jurisprudence)	15
หนังสือกฎหมายพิสดาร	6

จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม แนะนำหนังสือ/สถาบันสอนพิเศษ เพื่อแนะนำแก่ผู้สนใจสอบผู้พิพากษา มากที่สุด คือ หนังสือจรรยาบรรณ (Jurisprudence) จำนวน 15 คน รองลงมา คือ หนังสือคำบรรยายกฎหมายของเนติบัณฑิตยสภา จำนวน 9 คน และน้อยที่สุด คือ ตำรับกฎหมาย จำนวน 2 คน

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนครั้งในการสอบเป็นผู้พิพากษา

จำนวนครั้งในการสอบเป็นผู้พิพากษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	48	32.0
2	38	25.3
3	35	23.3
4	11	7.3
5	8	5.3
มากกว่า 5 ครั้ง	10	6.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนครั้งในการสอบเป็นผู้พิพากษา มากที่สุด คือ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมา คือ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.3 และน้อยที่สุด คือ มากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.7

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุขณะสอบเป็นผู้พิพากษาได้

ช่วงอายุขณะสอบเป็นผู้พิพากษาได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
25-30 ปี	102	68
31-35 ปี	35	23.3
36-40 ปี	11	7.3
41-45 ปี	0	0
46-50 ปี	1	0.7
51 ปีขึ้นไป	1	0.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสอบเป็นผู้พิพากษาได้เมื่อมี อายุอยู่ในช่วง 25-30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมา คือ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.3 และน้อยที่สุด คือ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.7 ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีผู้สอบได้ในช่วงอายุ 41-45 ปี

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสนามที่สามารถสอบเป็นผู้พิพากษาได้

ประเภทของสนามสอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สนามใหญ่	119	79.3
สนามเล็ก	23	15.3
สนามจิ๋ว	8	5.3
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสอบเป็นผู้พิพากษาได้จากสนามใหญ่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.3 รองลงมา คือ สนามเล็ก คิดเป็นร้อยละ 15.3 และน้อยที่สุด คือ สนามจิ๋ว คิดเป็นร้อยละ 5.3

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นในเรื่องประเภทของสนามสอบที่มีผลต่อความสามารถในการสอบเป็นผู้พิพากษา

ประเภทของสนามสอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สนามใหญ่	3	2.0
สนามเล็ก	6	4.0
สนามจิ๋ว	110	73.3
มีโอกาสเท่ากันทุกสนาม	31	20.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการสอบในสนามจิ๋วนี้ มีโอกาสสอบได้เป็นผู้พิพากษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมา คือ มีโอกาสเท่ากันทุกสนาม คิดเป็นร้อยละ 20.7 และโอกาสน้อยที่สุด คือ สนามใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 2.0

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเมื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา ประกอบไปด้วย ความคิดเห็นในเรื่องของลักษณะการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปหลังได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา ความคิดที่มีต่ออาชีพผู้พิพากษา หลังจากที่ได้ประกอบอาชีพ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของผู้พิพากษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อจำกัดของอาชีพผู้พิพากษา และความพึงพอใจที่มีต่ออาชีพผู้พิพากษา

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นในเรื่องของลักษณะการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปหลังได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา

ความคิดเห็นในเรื่องของลักษณะการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปหลังได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เปลี่ยนแปลง	95	63.3
ไม่เปลี่ยนแปลง	55	36.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าลักษณะการดำเนินชีวิตได้เปลี่ยนแปลงหลังได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา คิดเป็นร้อยละ 63.3 และร้อยละ 36.7 มีความคิดเห็นว่าไม่เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพผู้พิพากษาหลังจากที่ได้ประกอบอาชีพเมื่อเทียบกับในตอนต้น

ความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพผู้พิพากษาหลังจากที่ได้ประกอบอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แตกต่างไปจากตอนต้น	62	41.3
ไม่แตกต่างไปจากตอนต้น	88	58.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.24 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าอาชีพผู้พิพากษาที่ทำอยู่นั้น ไม่แตกต่างไปจากที่คิดไว้ในตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 58.7 และร้อยละ 41.3 มีความคิดเห็นว่าแตกต่างไปจากที่คิดไว้ในตอนต้น

ตารางที่ 4.25 ข้อดีของการประกอบอาชีพผู้พิพากษา (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)

ข้อดีของการประกอบอาชีพผู้พิพากษา	จำนวน (คน)
เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีเกียรติ	141
มีรายได้สูง	68
เป็นความภูมิใจของครอบครัว	108
มีสวัสดิการที่ดี	69

จากตารางที่ 4.25 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า อาชีพผู้พิพากษานั้น มีข้อดี มากที่สุด คือ เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีเกียรติ จำนวน 141 คน รองลงมา คือ มีรายได้สูง จำนวน 108 คน และน้อยที่สุด คือ มีสวัสดิการที่ดี จำนวน 68 คน

ตารางที่ 4.26 ข้อจำกัดของอาชีพผู้พิพากษา (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)

ข้อจำกัดของอาชีพผู้พิพากษา	จำนวน (คน)
มีภาระงานจำนวนมาก	82
ขาดความอิสระ	20
โยกย้ายบ่อย	77
มีความเครียดและความกดดันสะสม	105
ไม่มีข้อจำกัด	3

จากตารางที่ 4.26 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า อาชีพผู้พิพากษานั้น มีความเครียดและความกดดันสะสม มากที่สุด จำนวน 105 คน รองลงมา คือ ภาระงานจำนวนมาก จำนวน 82 คน และน้อยที่สุด คือ คิดว่าอาชีพผู้พิพากษานั้นไม่ได้มีข้อจำกัดใด ๆ เลย จำนวน 3 คน

ตารางที่ 4.27 คุณสมบัติของผู้พิพากษาที่ดี (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)

คุณสมบัติผู้พิพากษาที่ดี	จำนวน (คน)
มีความยุติธรรม	140
มีความซื่อสัตย์สุจริต	148
มีมารยาทอ่อนน้อมถ่อมตน	98
มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน	112
มีทักษะในการตัดสินใจ	122
มีความรู้ในเชิงจิตวิทยา	105
มีทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	110
มีวุฒิภาวะทางอารมณ์	130
มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น	97
มีความเป็นผู้นำ	74
มีความละเอียดรอบคอบ	132
มีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา	103
มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่สูง	133
มีความพอเพียง	88

จากตารางที่ 4.27 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า คุณสมบัติของผู้พิพากษาที่ดี มากที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 148 คน รองลงมา คือ มีความยุติธรรม จำนวน 140 คน และน้อยที่สุด คือ มีความเป็นผู้นำ จำนวน 74 คน

ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความพึงพอใจต่ออาชีพผู้พิพากษา

ความพึงพอใจที่มีต่ออาชีพผู้พิพากษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พึงพอใจมากที่สุด	81	54
พึงพอใจมาก	53	35.3
พึงพอใจปานกลาง	16	10.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 4.28 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุดต่ออาชีพผู้พิพากษา คิดเป็นร้อยละ 54 มีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 35.3 และอีกร้อยละ 10.7 มีความพึงพอใจปานกลาง

ส่วนที่ 5

สะท้อนความคิด

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา และได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 คน โดยสามารถสะท้อนความคิดในประเด็นการศึกษา ได้ดังนี้

1. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา ได้มีการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลในเรื่องต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของตำแหน่งผู้พิพากษา (ลักษณะงานที่ทำ สภาพการจ้างงาน ประเภทของผู้พิพากษา และตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของผู้พิพากษา) การคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา และข้อมูลเกี่ยวกับศาลยุติธรรม โดยได้นำมาจัดทำเป็นแบบสอบถามผู้พิพากษาจำนวน 150 คน ซึ่งเป็นการสอบถามในเรื่องของสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การเตรียมตัวก่อนสอบเป็นผู้พิพากษา เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา และความคิดเห็นเมื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา โดยผลของการศึกษาค้นคว้า ทำให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพผู้พิพากษา ดังนี้

1.1 ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เนื่องจากในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปฏิรูประบบศาลไทย โดยในวันที่ 21 เมษายน 2425 ได้มีการจัดตั้งศาลยุติธรรมขึ้น ซึ่งในสมัยนั้นผู้พิพากษาเป็นข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ และในสมัยดังกล่าว ข้าราชการจะมีเฉพาะเพศชายเท่านั้น จึงทำให้ผู้พิพากษาส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จะเห็นได้ว่าในอดีตที่ผ่านมา ผู้ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นเพศชายเกือบทั้งหมด ยกเว้นระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2563 ถึง 30 กันยายน 2564 มีนางเมทินี ชโลธร เป็นประธานศาลฎีกาหญิงคนแรก และระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง 30 กันยายน 2565 มีนางปิยกุล บุญเพิ่ม เป็นประธานศาลฎีกาหญิงคนที่สอง ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า จำนวนผู้พิพากษาหญิงเริ่มมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ และใกล้เคียงกับจำนวนผู้พิพากษาชาย

1.2 ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาโท ในสาขานิติศาสตรมหาบัณฑิต และจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุด ซึ่งมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล นักเรียนที่สนใจสามารถสมัครเข้าศึกษาต่อได้ โดยไม่ต้องผ่านการสอบเข้า โดยสถาบันที่จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิตนั้น ไม่ได้มีผลต่อการสอบเป็นผู้พิพากษา ไม่ว่าจะจบจากสถาบันใดก็สามารถสอบเข้าได้อย่างเท่าเทียมกัน

1.3 ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวิทย์-คณิต แต่กลับมีความชอบหรือความสนใจในวิชาสังคมศึกษามากที่สุด ซึ่งเป็นวิชาที่ใช้ทักษะด้านความจำมากกว่าการคำนวณและวิเคราะห์ สอดคล้องกับการทำงานในอาชีพผู้พิพากษา ที่ต้องใช้ทักษะด้านความจำในเรื่องตัวบทกฎหมายเป็นหลัก

1.4 อาชีพผู้พิพากษานั้นไม่จำเป็นต้องมีเกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับที่สูง ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางไปจนถึงต่ำก็สามารถประกอบอาชีพนี้ได้ แค่เพียงมีความพยายามหมั่นเพียรอ่านหนังสือเป็นประจำเท่านั้นก็เพียงพอแล้ว

1.5 ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพผู้พิพากษาในช่วงหลัง จบปริญญาตรีหรือปริญญาโทมากที่สุด โดยเลือกสอบเป็นผู้พิพากษา เนื่องจากเห็นว่าอาชีพนี้ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ ประกอบกับความรักในความยุติธรรม และความต้องการในการทำงานในด้านกฎหมายเป็นหลัก โดยจะมีความสนใจในเรื่องของรายได้ที่สูงกว่าข้าราชการทั่วไป หรือสวัสดิการที่ดีที่จะได้รับภายหลังจากการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาน้อย

1.6 ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนิติกร และทนายความมาก่อน ที่จะประกอบอาชีพผู้พิพากษา เนื่องจากเป็นการทำงานเพื่อเก็บอายุงานตามที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) กำหนด ซึ่งเป็นคุณสมบัติหนึ่งของผู้สมัครสอบเป็นผู้พิพากษา

1.7 ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้เวลา 1-2 ปีในการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษา และใช้เวลา 1 ปี ในการสอบผ่านเนติบัณฑิต โดยส่วนมากสามารถสอบเป็นผู้พิพากษาได้เมื่อมีอายุอยู่ในช่วง 25-30 ปี

1.8 ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แนะนำการเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษาให้อ่านหนังสือจूरิส (Jurisprudence) ของวิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์มากที่สุด โดยผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่าง จะมีจำนวนครั้งในการสอบได้เป็นผู้พิพากษาน้อยที่สุด 1 ครั้ง และจำนวนครั้งที่สอบมากที่สุดมากกว่า 5 ครั้ง ซึ่งผู้พิพากษาส่วนใหญ่สอบได้จากสนามใหญ่ ที่เป็นสนามสอบให้ผู้สมัครที่จบการศึกษาชั้นต่ำปริญญาตรีทางกฎหมาย และมีคุณสมบัติตามที่ ก.ต. กำหนด สามารถสมัครสอบได้ทุกคน ทั้งนี้ ผู้พิพากษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การสอบในสนามจิว ซึ่งเป็นสนามสอบสำหรับผู้สมัครที่จบการศึกษาปริญญาโททางกฎหมาย จากสถาบันต่างประเทศนั้น มีโอกาสในการสอบได้เป็นผู้พิพากษามากที่สุด

1.9 ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ลักษณะการดำเนินชีวิตหลังได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาได้เปลี่ยนแปลงไป อาจเพราะอาชีพผู้พิพากษามีหน้าที่ในการรักษากฎหมาย จึงต้องปฏิบัติตัวให้มีความเป็นธรรมและมีความเป็นกลาง โดยต้องวางตัวอย่างเหมาะสม ทั้งในและนอกการปฏิบัติหน้าที่ โดยคุณสมบัติที่ผู้พิพากษาที่ดีควรจะมี 5 อันดับแรก ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูง มีความละเอียดรอบคอบ และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

1.10 อาชีพผู้พิพากษามีข้อดีคือ เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีเกียรติ มีรายได้สูง เป็นความภูมิใจของครอบครัว และมีสวัสดิการที่ดี ส่วนข้อจำกัดคือ มีภาระงานจำนวนมาก ขาดความอิสระ จำเป็นต้องโยกย้ายบ่อย มีความเครียดและความกดดันสะสม อย่างไรก็ตาม ผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจมากที่สุดต่ออาชีพผู้พิพากษา

2. ปัญหาอุปสรรค

2.1 เนื่องจากสถานการณ์ Covid-19 ทำให้มีข้อจำกัดในด้านการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งในด้านการลงพื้นที่ เพื่อไปศึกษาการปฏิบัติงานของผู้พิพากษาในสถานที่จริง ก็ไม่สามารถทำได้เช่นกัน ทำให้ผู้ศึกษาไม่สามารถดำเนินงานได้ตามที่ได้วางแผนไว้ในตอนต้น

2.2 เนื่องจากผู้พิพากษากลุ่มตัวอย่างที่ในการเก็บข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ มีจำนวนที่น้อย เมื่อเทียบกับจำนวนผู้พิพากษาทั้งหมดภายในประเทศ จึงอาจทำให้ข้อมูลในบางส่วน ยังขาดความชัดเจนในบางประเด็น

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา หรืออุปสรรค

3.1 เพิ่มเวลาเพื่อพบและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำ Senior Project

3.2 ในช่วงหลังที่สถานการณ์ Covid-19 นั้นดีขึ้น เพื่อลงพื้นที่ไปฝึกปฏิบัติงานหรือศึกษา การปฏิบัติงานของผู้พิพากษาในสถานที่จริง

3.3 ใช้หลักการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามหลักสถิติที่ถูกต้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลและสามารถ อ้างอิงผลการศึกษาได้ชัดเจนมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ควรสัมภาษณ์ผู้พิพากษาแบบเจาะลึกรายบุคคลเพิ่มเติม ถึงการเตรียมตัวในการสอบ เป็นผู้พิพากษาในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2 ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ซึ่งเพิ่งสอบผ่านการดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาในสัดส่วนเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้คำตอบในการเตรียมตัวสอบที่หลากหลายมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมจัดหางาน. \ ผู้พิพากษา. \ (online). \
https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/vgnew_th/97f4af2b4a6567ad79d8b649ee8508b6.pdf, 17/07/2565.
- กล้า สมุทรวณิช. \ 2547. \ ความหมายของตุลาการและผู้พิพากษา \ (online). \
<http://www.public-law.net>, \ 17\07\2565.
- พงษ์วัฒน์ บุญพิทักษ์. \ ระบบศาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม. \ (online). \
https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=2244, \ 23\07\2565.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. \ 2560. \ มาตรา 188 หมวด 10 ศาล \ (online). \ www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF , \1\06\2565.
- ศาลยุติธรรม. \ ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม \ (online). \ 2561 \
[www.coj.go.th/th/content/page/index/id /12](http://www.coj.go.th/th/content/page/index/id/12), \ 17\07\2565.
- ศิริชัย สวัสดิ์มงคล. \ หนังสือรวบรวมคำบรรยาย 2/67 วิชา ระบบศาลและพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เล่มที่ 4 \ (online). \
<https://www.lawsiam.com/?name=download&file=filedetail&max=2528>, \22\07\2565.
- ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม. \ หนังสือรายงานสถิติคดีศาลยุติธรรม ประจำปี 2563 \ (online). \
<https://oppb.coj.go.th/th/content/category/articles/id/8/cid/2085>, \1\06\2565.
- สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม. \ หนังสือรายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม \ (online). \
<https://oppb.coj.go.th/th/content/category/detail/id/8/cid/8449/iid/258980>, \1\06\2565.
- ILAW. \ 2564. \ เส้นทางเหลื่อมล้ำของการสอบเป็นผู้พิพากษา – อัยการ \ (online). \
<https://ilaw.or.th/node/5877>, \ 22\07\2565.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์โครงการศึกษาความรอบรู้ เฉพาะเรื่อง (Senior Project) เรื่อง "เส้นทาง สู่อาชีพผู้พิพากษา"

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาความรอบรู้เฉพาะเรื่อง (Senior Project) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของผู้พิพากษา ,แนวทางการสอบเป็นผู้พิพากษา และการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา
3. แต่ละข้อคำถามไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ขอให้ท่านตอบให้ครบทุกข้อและตอบตามความเป็นจริงมากที่สุด
4. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (จำนวน 5 ข้อ)
 - ตอนที่ 2 คำถามตอนที่ 1 (ก่อนสอบเป็นผู้พิพากษา) (จำนวน 7 ข้อ)
 - ตอนที่ 3 คำถามตอนที่ 2 (เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา) (จำนวน 12 ข้อ)
 - ตอนที่ 4 คำถามตอนที่ 3 (ความคิดเห็นต่ออาชีพเมื่อดำรงตำแหน่ง) (จำนวน 6 ข้อ)
5. ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และนำไปใช้ในการศึกษาเพียงเท่านั้น
6. ข้อที่มีเครื่องหมายดอกจัน คือข้อที่บังคับต้องการคำตอบ

*จำเป็น

แบบสัมภาษณ์โครงการศึกษาความรอบรู้เฉพาะเรื่อง (Senior Project) เรื่อง "เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา"

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาความรอบรู้เฉพาะเรื่อง (Senior Project) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของผู้พิพากษา ,แนวทางการสอบเป็นผู้พิพากษา และการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา
3. แต่ละข้อคำถามไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ขอให้ท่านตอบให้ครบทุกข้อและตอบตามความเป็นจริงมากที่สุด
4. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (จำนวน 5 ข้อ)
 - ตอนที่ 2 คำถามตอนที่ 1 (ก่อนสอบเป็นผู้พิพากษา) (จำนวน 7 ข้อ)
 - ตอนที่ 3 คำถามตอนที่ 2 (เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา) (จำนวน 12 ข้อ)
 - ตอนที่ 4 คำถามตอนที่ 3 (ความคิดเห็นต่ออาชีพเมื่อดำรงตำแหน่ง) (จำนวน 6 ข้อ)
5. ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และนำไปใช้ในการศึกษาเพียงเท่านั้น
6. ข้อที่มีเครื่องหมายดอกจัน คือข้อที่บังคับต้องการคำตอบ

คำถาม

ข้อมูลทั่วไป

1 1. เพศ *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- ชาย
- หญิง
- ไม่ต้องการระบุ

2 2. อายุ *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- 25-34 ปี
- 35-44 ปี
- 45-54 ปี
- 55-64 ปี
- 65 ปีขึ้นไป

3 3. ระดับการศึกษาสูงสุด *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

4 4. ท่านจบปริญญานิติศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยใด *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- มหาวิทยาลัยอื่นๆในประเทศ
- มหาวิทยาลัยอื่นๆในต่างประเทศ

5 5. ท่านรับราชการเป็นผู้พิพากษามาแล้วกี่ปี *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- น้อยกว่า 5 ปี
- 5-10 ปี
- 11-15 ปี
- 16-20 ปี
- 21-25 ปี
- มากกว่า 25 ปี

6. ตำแหน่งปัจจุบันของท่าน *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- ผู้ช่วยผู้พิพากษา
- ผู้พิพากษาประจำศาล
- ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหรือเทียบเท่า
- ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือเทียบเท่า
- ผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือเทียบเท่า
- ผู้พิพากษาอาวุโส

คำถามตอนที่ 1 (ก่อนสอบเป็นผู้พิพากษา)

7 1. ท่านจบการศึกษาในระดับมัธยมตอนปลายจากแผนการเรียนใด

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- แผนการเรียนวิทย์-คณิต
- แผนการเรียนศิลป์-คำนวณ
- แผนการเรียนศิลป์-ภาษา
- แผนการเรียนศิลป์-ทั่วไป
- แผนการเรียนสายวิชาชีพ
- อื่นๆ: _____

8 2. ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายท่านมีความชอบหรือความสนใจในการเรียนวิชาใดมากที่สุด

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์
- ภาษาไทย
- ภาษาอังกฤษ
- สังคมศึกษา
- อื่นๆ: _____

9 3. ท่านได้เรียนพิเศษเพิ่มเติมในวิชาหลักใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(เลือกได้มากกว่าหนึ่งช่อง)

- คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์
- ภาษาไทย
- ภาษาอังกฤษ
- สังคมศึกษา
- วิชาอื่นๆ
- ไม่ได้เรียนพิเศษวิชาใดเลย

10 4. เกเรดเฉลี่ยสะสมเมื่อจบการศึกษาในระดับมัธยมตอนปลาย *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- ต่ำกว่า 1.50
- 1.51-2.00
- 2.01-2.50
- 2.51-3.00
- 3.01-3.50
- 3.51-4.00
- ไม่สามารถระบุได้

11 6. ท่านคิดว่าสถาบันที่ท่านจบการศึกษานิติศาสตร์บัณฑิตมีผลต่อการสอบเป็นผู้พิพากษา *
หรือไม่

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- มีผล
- ไม่มีผล

คำถามตอนที่ 2 (เส้นทางสู่อาชีพผู้พิพากษา)

12 1. ท่านมีความตั้งใจจะประกอบอาชีพผู้พิพากษาดังแต่เมื่อใด *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- ในระดับประถมศึกษา
- ในระดับมัธยมศึกษา
- ในระดับมหาวิทยาลัย
- หลังจากจบปริญญาตรี/ปริญญาโท
- หลังจากประกอบอาชีพอื่นแล้ว

13 2. เหตุผลที่ท่านเลือกสอบเป็นผู้พิพากษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(เลือกได้มากกว่าหนึ่งช่อง)

- ตั้งใจประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ
- เป็นอาชีพที่มีเกียรติ
- มีรายได้สูง
- ต้องการทำงานในด้านกฎหมาย
- รักความยุติธรรม
- มีสวัสดิการที่ดี
- ได้รับคำแนะนำจากผู้ใกล้ชิดหรือครอบครัว
- อื่นๆ: _____

14 3. อาชีพก่อนมาเป็นผู้พิพากษา *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- ทนายความ
- นิติกร
- ตำรวจ
- อัยการ
- อาชีพทางด้านกฎหมายอื่นๆ
- อาชีพอื่นๆที่ไม่ใช่ด้านกฎหมาย
- ไม่เคยประกอบอาชีพใดมาก่อน

15 4. ท่านใช้เวลาเท่าใดในการสอบผ่านเนติบัณฑิต *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- 1 ปี
- 2 ปี
- 3 ปี
- 4 ปี
- 5 ปีขึ้นไป

16 5. ท่านใช้เวลาเท่าใดในการเตรียมตัวอ่านหนังสือเพื่อสอบเป็นผู้พิพากษา *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- ไม่เกิน 1 ปี
- 1-2 ปี
- 2-3 ปี
- 3 ปีขึ้นไป

17 6. ท่านได้เรียนพิเศษเพิ่มเติมสำหรับเพื่อเตรียมตัวสอบเป็นผู้พิพากษาหรือไม่ *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- เรียน
- ไม่เรียน

18 7. หนังสือหรือสถาบันสอนพิเศษที่ท่านแนะนำให้แก่ผู้ที่สนใจสอบเป็นผู้พิพากษา

19 8. ท่านเคยสอบเป็นผู้พิพากษามาแล้วกี่ครั้ง *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- มากกว่า 5 ครั้ง

20 9. อายุขณะสอบเป็นผู้พิพากษาได้ *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- 25-30 ปี
- 31-35 ปี
- 36-40 ปี
- 41-45 ปี
- 46-50
- 51 ปีขึ้นไป

21 10. ท่านสอบเป็นผู้พิพากษาได้จากสนามใด *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- สนามใหญ่
- สนามเล็ก
- สนามจิว

22 11. ท่านคิดว่าการสอบสนามใดมีโอกาสสอบได้เป็นผู้พิพากษามากที่สุด *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- สนามใหญ่
- สนามเล็ก
- สนามจิว
- มีโอกาสเท่ากันทุกสนาม

คำถามตอนที่ 3 (ความคิดเห็นต่ออาชีพเมื่อดำรงตำแหน่ง)

- 23 1. เมื่อได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาแล้ว ลักษณะการดำเนินชีวิตของท่านเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- เปลี่ยน
 ไม่เปลี่ยน

- 24 2. อาชีพผู้พิพากษาที่ท่านทำอยู่ แตกต่างจากที่ท่านคิดไว้ในตอนต้นหรือไม่ *

ทำเครื่องหมายเพียงหนึ่งช่อง

- แตกต่าง
 ไม่แตกต่าง

- 25 3. ท่านคิดว่าผู้พิพากษาที่ดีควรมีคุณสมบัติอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) *

(เลือกได้มากกว่าหนึ่งช่อง)

- มีความยุติธรรม
 มีความซื่อสัตย์สุจริต
 มีมารยาทอ่อนน้อมถ่อมตน
 มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน
 มีทักษะในการตัดสินใจ
 มีความรู้ในเชิงจิตวิทยา
 มีทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
 มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
 มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 มีความเป็นผู้นำ
 มีความละเอียดรอบคอบ
 มีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา
 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูง
 มีความพอเพียง

26 4. ข้อดีของการประกอบอาชีพผู้พิพากษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(เลือกได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีเกียรติ
- มีรายได้สูง
- เป็นความภาคภูมิใจของครอบครัว
- มีสวัสดิการที่ดี
- อื่นๆ: _____

27 5. ข้อจำกัดของอาชีพผู้พิพากษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(เลือกได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- มีภาระงานจำนวนมาก
- ขาดความอิสระ
- ต้องโยกย้ายบ่อย
- มีความเครียดและความกดดันสะสม
- อื่นๆ: _____

28 6. ท่านมีความพึงพอใจต่ออาชีพผู้พิพากษาอย่างไร *

ทำเครื่องหมายแฉวงหนึ่งช่องเท่านั้น

	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจที่น้อยที่สุด
ระดับความพึงพอใจ	☐	☐	☐	☐	☐

เนื้อหาไม่ได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google

Google ฟอรัม